

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP-2712/21**, rješavajući apelaciju **Divne Penave**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik

Valerija Galić, dopredsjednica

Angelika Nußberger, dopredsjednica

Helen Keller, sutkinja

Ledi Bianku, sudac

Marin Vukoja, sudac

Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 24. rujna 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Divne Penave** podnesena protiv Presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj 64 0 P 050184 19 GŽ od 2. lipnja 2021. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Divna Penava iz Posušja (u daljnjem tekstu: apelantica), koju zastupa Hrvoje Galić, odvjetnik iz Širokog Brijega, podnijela je 27. srpnja 2021. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 64 0 P 050184 19 GŽ od 2. lipnja 2021. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, JU Ceste Zapadnohercegovačkog kantona i Ceste d.d. Mostar (u daljnjem tekstu: tuženi i tužena ili tuženi) zatraženo je 2. i 5. lipnja 2023. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Odgovore na apelaciju su dostavili u razdoblju od 16. do 19. lipnja 2023. godine, koji su 19. lipnja 2023. godine dostavljeni apelantici radi eventualnog izjašnjenja. Apelantica je 20. lipnja 2023. godine dostavila traženo izjašnjenje.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sažeti na sljedeći način.

5. Presudom Općinskog suda u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 64 0 P 050184 18 P od 30. rujna 2019. godine naloženo je tuženim da apelantici na ime naknade materijalne štete solidarno isplate određeni iznos koji je naveden u izreci presude.

6. Općinski sud je u obrazloženju naveo da apelantica potražuje naknadu materijalne štete koja je nastupila na njezinom vozilu u uslijed odrona na cesti. U svezi s tim, Općinski sud je citirao odredbe čl. 154. i 207. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) i članka 15. Zakona o

javnim cestama Zapadnohercegovačkog kantona (u daljnjem tekstu: Zakon o cestama) kojim su propisani uvjeti odgovornosti za štetu.

7. Općinski sud je potom naveo da je na temelju provedenih dokaza utvrdio da se prometna nezgoda dogodila tako što je iznenada u trenutku prolaska vozila došlo do odrona kamenja i da je apelantičino vozilo udarilo u kamen koji se nalazio na cesti, te da je na vozilu nastala potpuna šteta. Obrazloženo je da to proizlazi iz iskaza apelantice i njezinog supruga koji je izjavio da je spornom dionicom prošao nekoliko minuta prije apelantice i da je cesta bila čista. Dalje je obrazloženo da je apelantica u zapisniku na mjestu događaja navela da se kamen nalazio na sredini njezine prometne trake, dok je na ročištu izjavila da se odron dogodio u trenutku prolaska vozila. Međutim, Općinski sud je zaključio da je logično njezino obrazloženje da je bila zbunjena nakon prometne nezgode, što se u takvoj situaciji moglo očekivati. Potom, Općinski sud je naveo da je na temelju nalaza vještaka prometne struke H. Č. i ostalih provedenih dokaza utvrdio da ne postoji apelantičina odgovornost jer se kretala u granicama dopuštene brzine i poštovala je prometna ograničenja. Pored toga, Općinski sud je zaključio da bilo koji stupanj opreza u danim uvjetima nije mogao osigurati izbjegavanje nezgode koja je nastupila uslijed odrona u trenutku nailaska vozila. Točno je, kako je navedeno, da je na mjestu događaja bio istaknut znak „odron na putu“. Međutim, ocijenjeno je da bi zbog načina na koji je došlo do prometne nezgode bilo iluzorno nametati vozaču bilo kakvu pažnju i oprez jer nije imao mogućnost izbjegavanja nezgode. S obzirom na to, Općinski sud je zaključio da se apelantica pridržavala ograničenja brzine i da joj na temelju članka 15. Zakona o javnim cestama pripada pravo na naknadu štete zbog prometne nezgode.

8. Odlučujući o odgovornosti tuženih, Općinski sud je naveo da su tuženi i tužena zaključili Ugovor o izvođenju radova redovitog održavanja u zimskim uvjetima regionalnih cesta u Zapadnohercegovačkom kantonu u sezoni 2017./2018. (u daljnjem tekstu: ugovor). S obzirom na to, Općinski sud je naveo da je tuženi zakonski obveznik naknade štete nastale propuštanjem redovitog održavanja javnih cesta, dok je tužena odgovorna na temelju zaključenog ugovora. U svezi s prigovorom tuženog, obrazloženo je da je točno da je neposredno prije nezgode ophodarska služba tužene, u skladu s nalogom tuženog, vršila ophodnju ceste. To potvrđuje da su tuženi ispunili svoju ugovornu obvezu i da je cesta prije nezgode bila čista. Međutim, Općinski sud je zaključio da prometni znak „odron na putu“ ne obvezuje samo korisnike ceste nego i one koji su odgovorni za osiguranje sigurnosti prometa. U tom pogledu je navedeno da se nezgoda mogla izbjeći da su tuženi odgovorno obavljali svoje zakonske i ugovorne obveze, te na vrijeme uočili i sanirali kritična mjesta na brdu postavljanjem zaštitne mreže ili na druge njima poznate načine osigurali teren. S obzirom na

to, Općinski sud je naveo da je apelantica dokazala krivnju tuženih i da joj pripada pravo na naknadu štete zbog prometne nezgode.

9. Presudom Kantonalnog suda broj 64 0 P 050184 19 Gž od 2. lipnja 2021. godine žalbe tuženih su uvažene i prvostupanjska presuda je preinačena tako što je apelantičin tužbeni zahtjev u cijelosti odbijen.

10. Kantonalni sud je u obrazloženju naveo da iz prvostupanjskog spisa, odnosno apelantičinog iskaza, proizlazi da se odron dogodio istodobno s njezinim dolaskom na kritični dio prometnice, da se prema nalazu vještaka brzina kretanja apelantičinog vozila tehničkim putem nije mogla utvrditi te da se nezgoda dogodila oko 19.30 i da je u vrijeme prometne nezgode bila noć, kiša i magla. Također je naveo se na mjestu nezgode nalazi prometni znak opasnosti „odron na putu“. Ophodarska služba je, kako je navedeno, neposredno prije nezgode u vremenu od 18 do 19 sati izvršila ophodnju navedene ceste, što potvrđuje da su ispunili svoju ugovornu obvezu i da je cesta prije nezgode bila čista. Osim toga, Kantonalni sud je istaknuo da je ophodarska služba došla na mjesto događaja odmah nakon obavijesti policije da se dogodila prometna nezgoda i da je po dolasku na mjesto događaja kamen s kojim je navodno ostvaren kontakt zatečen uz rub prometnice (fotodokumentacija PU Posušje i iskazi svjedoka). U svezi s navedenim, Kantonalni sud je ukazao da čišćenje kolnika, prema članku 24. stavak 1. Pravilnika o održavanju regionalnih cesta u Zapadnohercegovačkom kantonu (u daljnjem tekstu: Pravilnik), podrazumijeva uklanjanje materijala osulina, odrona, pojedinačnog kamenja, masnih mrlja, blata, smeća i drugih materijala i predmeta koji ugrožavaju sigurnost prometa. Također je naveo da prema članku 24. stavak 2. Pravilnika poslovi čišćenja kolnika se obavljaju kontinuirano ili najkasnije osam sati po saznanju. Na temelju toga je zaključio da se u žalbama tuženih utemeljeno ukazuje da se oni ne mogu dovesti u uzročno-posljedičnu vezu između kamena koji se našao na cesti i štete na apelantičinom vozilu. Prema tome, Kantonalni sud je ocijenio da do štete nije došlo zbog neodržavanja ceste jer su tuženi pravodobno poduzeli sve zakonske i ugovorne obveze budući da oni odgovaraju na temelju krivnje, a ne na temelju objektivne odgovornosti. Stoga je Kantonalni sud zaključio da je apelantica brzinu kretanja vozila morala prilagoditi uvjetima i stanju ceste kako bi pravodobno mogla zaustaviti vozilo uslijed iznenadne prepreke.

11. Rješenjem Vrhovnog suda broj 64 0 P 050184 21 Rev od 30. kolovoza 2022. godine apelantičina revizija je odbačena. Vrhovni sud je naveo da je apelantica podnijela reviziju na temelju članka 237. st. 3. i 4. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) i da je u reviziji postavila pitanje „Da li cestarske službe odgovaraju po principu krivnje ili po principu objektivne odgovornosti?“. Apelantica se pozvala na Odluku Vrhovnog suda broj 64 0 P 016118 13 Rev od 24. prosinca 2015. godine. U svezi s tim, Vrhovni sud je naveo da, suprotno apelantičinom pravnom

shvaćanju, upravitelj ceste (ustanova za ceste), kao i pravna osoba s kojom je upravitelj ceste ugovorio izvođenje poslova redovitog održavanja ceste za štetu nastalu zbog stanja ceste odgovaraju prema načelu pretpostavljene krivnje (članak 154. stavak 1. ZOO-a), a ne prema načelu objektivne odgovornosti (članak 154. stavak 2. u svezi sa člankom 173. ZOO-a), kako je to pravilno zaključio i drugostupanjski sud. Također, Vrhovni sud je naveo da je uvidom u presudu Vrhovnog suda na koju se apelantica pozvala utvrđeno da je u toj presudi izraženo pravno stajalište o postojanju solidarne pasivne legitimacije za štetu upravitelja ceste i pravne osobe s kojom je upravitelj ceste ugovorio redovito održavanje, a ne o pitanju osnova odnosno vrste njihove odgovornosti za štetu. S obzirom na to, zaključeno je da drugostupanjska odluka nije nepodudarna s tom odlukom revizijskog suda, kako se to nepravilno tvrdi u reviziji. S obzirom na to, Vrhovni sud je zaključio da apelantičina revizija nije dopuštena.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

12. Apelantica smatra da joj je osporenom odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

13. Apelantica najprije ukazuje da je stajalište Kantonalnog suda o pravilima o odgovornosti tuženih suprotno zaključcima Vrhovnog suda iz Presude broj 64 0 P 016118 13 Rev od 24. prosinca 2015. godine, te stajalištu iz Biltena sudske prakse, Modul 7 – Građanska oblast – naknada štete iz 2006. godine. Apelantica dalje navodi da je Kantonalni sud prilikom donošenja osporene odluke potpuno zanemario zakonske obveze i odgovornosti tuženog, koje se sastoje u održavanju kosine nasipa, usjeka i zasjeka, vršenju zahvata na saniranju klizišta i odrona po potrebi i uvidu u postavljanje dodatnih zaštitnih mreža i otklanjanju opasnosti. Osim toga, apelantica ističe i da je Kantonalni sud zanemario da je tužena prema članku 5. Ugovora dužna poduzimati i „radove koji nisu sadržani u predmjeru radova ako se izvršenjem takvih radova otklanja neposredna opasnost po sigurnost sudionika u prometu“. S obzirom na to, apelantica smatra da su tuženi zbog nepoduzimanja njihovih zakonskih i ugovornih obveza prouzročili nastanak prometne nezgode i nastanak štete. Također, apelantica tvrdi da se kretala unutar predviđenog ograničenja brzine, te da odron kamenja predstavlja iznenadnu i nepredviđenu opasnost koja se nije mogla izbjeći ni pretpostaviti. Zbog toga smatra da je pravno neprihvatljiva argumentacija drugostupanjskog suda da brzina vozila i znakovi opasnosti od odrona imaju bilo kakve veze s nastankom štete. U tom pogledu apelantica napominje da zbog

nailaska vozila iz drugog smjera nije postojala tehnička mogućnost prelaska vozila u drugu traku, odnosno izbjegavanja kontakta s odronjenim kamenom.

b) Odgovori na apelaciju

14. Kantonalni sud je naveo da u cijelosti ostaje pri razlozima koje je naveo u osporenoj presudi te predlaže da se apelacija odbije kao neutemeljena.

15. Tuženi je naveo da su neutemeljeni apelantičini navodi da se zaključcima drugostupanjskog suda narušavaju stajališta sudske prakse jer je to pitanje razmotrio Vrhovni sud u rješenju kojim je apelantičina revizija odbačena kao nedopuštena. Navedeno rješenje je dostavljeno u prilogu odgovora na apelaciju. Također, tuženi je naveo da je odron nepredvidiva pojava kako za vozača tako i za upravitelja ceste, odnosno poduzeće koje vrši radove održavanja ceste, te se može dogoditi bilo kada i tamo gdje se to ne očekuje. Zbog toga smatra da nepostojanje zaštitnih mreža ne znači da nisu poduzimane druge radnje jer zaštitne mreže nisu jedini način sprječavanja odrona, a koje će se mjere poduzeti odlučuje se na temelju obilaska i neposrednog uvida u stanje ceste, kosina, usjeka i sl. S obzirom na to, tuženi smatra da su on i tužena u svemu postupili u skladu sa Zakonom o cestama i Pravilnikom, te da nisu povrijeđena apelantičina prava na koja se pozvala u apelaciji.

16. Tužena je navela da je Kantonalni sud pravilno zaključio da nema odgovornost na strani tuženih jer su pravodobno poduzeli sve zakonske i ugovorene obveze glede održavanja ceste. Također, tužena smatra da je apelantica odgovorna za štetu jer svoje kretanje nije prilagodila uvjetima i stanju na cesti, niti je poštovala prometne znakove kako bi mogla pravovremeno reagirati i izbjeći oštećenje vozila. Dalje je navela da su paušalni apelantičini navodi da je bila dužna pokrenuti postupak održavanja u vidu ručnog ili strojarskog uklanjanja nestabilnog materijala s kosina te eventualnog postavljanja zaštitnih mreža. Osim toga, smatra ne postoji niti jedna indicija da je upravitelj ceste trebao poduzimati bilo kakve druge radnje osim onih koje je poduzeo, pa se ni sud nije mogao baviti niti potvrditi koji je to uzrok odrona.

17. Apelantica je u izjašnjenju na odgovore navela da je Kantonalni sud nesporno počinio povredu ljudskih prava na način kako je to prezentirano u apelaciji, te da u cijelosti ostaje pri tim navodima. Također, apelantica napominje da su takva stajališta suprotna stajalištu sudske prakse Vrhovnog suda, te predlaže da se osporenim odlukama narušavaju apelantičina ustavna prava.

V. Relevantni propisi

18. **Zakon o parničnom postupku** („Službene novine FBiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2. stavak (3)

(3) Sud u postupku primjenjuje materijalno pravo po vlastitoj ocjeni i nije vezan za navode stranaka glede materijalnog prava.

Članak 8.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na temelju slobodne ocjene dokaza. Sud će savjesno i pozorno ocijeniti svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno.

19. **Zakon o obligacionim odnosima** („Službeni list SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Službeni list RBiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“ br. 29/03 i 42/11)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

PROUZROKOVANJE ŠTETE

OPŠTA NAČELA

Osnovi odgovornosti

Član 154. st. (1) i (2)

(1) Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

(2) Za štetu od stvari ili delatnosti, od kojih potiče povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu.

Solidarna odgovornost naručioca i izvođača radova

Član 207.

Naručilac i izvođač radova na nepokretnosti solidarno odgovaraju trećem licu za štetu koja mu nastane u vezi sa izvođenjem tih radova.

20. **Zakon o javnim cestama Zapadnohercegovačkog kantona** („Narodne novine Zapadnohercegovačkog kantona“ broj 3/12, preuzet s internetske stranice Ministarstva gospodarstva Zapadnohercegovačkog kantona www.mg-zzh.com) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 15. st. (1) i (2)

U slučaju prometne nezgode, upravitelj ceste dužan je nadoknaditi štetu samo onom korisniku javne ceste koji poštuje propise o sigurnosti prometa na cestama i koji je prilagodio vožnju osobinama i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, okolišu, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, ako je šteta nastala uslijed nedostatka na cesti.

Obvezu naknade štete korisnicima javnih cesta, iz stavka 1. ovog članka, upravitelj ceste može ugovorom u potpunosti prenijeti na pravnu ili fizičku osobu s kojom je ugovorio izvršenje radova na cestama.

3. Održavanje cesta

Članak 32.

Održavanje cesta, u smislu ovoga zakona, obuhvaća izvođenje radova kojima se osigurava nesmetan i siguran promet i očuvanje projektiranog stanja ceste.

Radovi održavanja cesta mogu biti:

- radovi redovitog održavanja cesta,*
- radovi izvanrednog održavanja cesta*

Radovi redovnog održavanja cesta su:

[...]

2. uklanjanje odronjenog materijala i čišćenje kolnika i objekata za odvodnju,

3. održavanje bankina, bermi i kosina nasipa, usjeka i zasjeka,

[...]

12. manji zahvati na saniranju klizišta i odrona,

[...]

14. i drugi poslovi kojima se osigurava stalan, nesmetan i siguran promet na cestama.

Radovi izvanrednog održavanja javnih cesta su opsežniji radovi:

[...]

4. saniranja klizišta i odrona,

Radovi izvanrednog održavanja su radovi koji se izvode u cestovnom pojasu, mogu se izvoditi bez pribavljanja suglasnosti i druge dokumentacije prema važećem Zakonu o prostornom uređenju.

Članak 71. st. (1), (2) i (5)

U okviru osiguranih finansijskih sredstava za održavanje i zaštitu cesta, sukladno usvojenom godišnjem planu i programu održavanja i zaštite cesta, upravitelji su dužni osigurati trajno i kvalitetno održavanje i zaštitu cesta kojim upravljaju i omogućiti sigurno i nesmetano odvijanje prometa na tim cestama za sudionike u prometu koji poštuju prometne propise, prometnu signalizaciju, vremenske uvjete, stanje cesta i okolice.

Upravitelji cesta i poduzeća koja održavaju ceste, ugovorom reguliraju uvjete i način izvršavanja radova održavanja i zaštite regionalnih cesta i lokalnih cesta i druga pitanja vezana uz njihovo održavanje i zaštitu.

Poduzeće za ceste kojem se ugovorom iz stavka 2. ovoga članka povjeri vršenje poslova održavanja i zaštite javnih cesta, odgovorno je za kvalitetno, stručno i pravodobno izvršenje tih poslova, sukladno Pravilniku iz članka 37. ovoga zakona.

21. **Pravilnik o održavanju regionalnih cesta u Zapadnohercegovačkom kantonu** („Narodne novine Zapadnohercegovačkog kantona“ broj 1/17) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 22. toč. b), c) i m)

(Vrste radova redovnog održavanja cesta)

Redovno održavanje cesta obuhvaća sljedeće radove:

- b) uklanjanje odronjenog materijala i čišćenje kolnika i objekata za odvodnju;*
- c) održavanje bankina (planiranje i poravnavanje), bermi i kosina usjeka, nasipa i zasjeka;*
- m) manji zahvati na saniranju klizišta i odrona;*

Članak 24. st. (1) i (2)

(Čišćenje kolnika)

(1) Čišćenje kolnika podrazumijeva uklanjanje materijala osulina, odrona, pojedinačnog kamenja, masnih mrlja, blata, smeća i drugih materijala i predmeta koji ugrožavaju sigurnost prometa.

(2) Poslovi čišćenja kolnika navedeni u stavku (1) ovog članka se obavljaju kontinuirano ili najkasnije osam sati po saznanju.

Članak 28

(Održavanje usjeka, zasjeka i nasipa)

(1) Kosine nasipa i usjeka održavaju se tako da se osigura propisani nagib i oblik.

(2) Nestabilno kamenje i manji odroni zemlje koji pokazuju tendenciju odvajanja ili klizanja, moraju se skidati sa kosina usjeka i zasjeka kad se pojava uoči.

(3) Oštećene žičane mreže i druge naprave za sprječavanje padanja kamenja i odrona na kolnik ceste treba popraviti najkasnije u roku od 30 dana po uočavanju oštećenja.

Članak 49. toč. f), g) i k)

(Izvanredno održavanje cesta)

Izvanredno održavanje cesta obuhvaća:

f) sanaciju odrona i manjih klizišta,

g) ublažavanje nagiba kosina i ostali radovi na zaštiti kosina od erozije,

k) pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste (ublažavanje oštarih krivina, uređenje poprečnih nagiba, stajališta uz cestu i drugo) sa svrhom poboljšanja sigurnosti prometa,

22. **Zakon o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“ br. 6/06, 75/06 – ispravak, 44/07, 84/09, 48/10, 48/10 – Završne odredbe Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u cestovnom prijevozu, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18, 46/23, 88/23 i 35/26)

U konkretnom slučaju primjenjuje se **Zakon o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“ br. 6/06, 75/06 – ispravak, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) koji je važio u vrijeme donošenja osporenih odluka, a koji u relevantnom dijelu glasi:

4. Brzina

Članak 43. stavak (1)

(1) Vozač je dužan prilagoditi brzinu kretanja vozila svojstvima i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustoći prometa, prometnim znacima i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.

VI. Dopustivost i meritum

23. S obzirom na to da je rješenjem Vrhovnog suda od 30. kolovoza 2022. godine apelantičina revizija odbačena kao nedopuštena, konačnu odluku u ovom predmetu predstavlja Presuda Kantonalnog suda broj 64 0 P 050184 19 Gž od 2. lipnja 2021. godine. U odnosu na tu presudu, Ustavni sud utvrđuje da apelacija ispunjava uvjete propisane člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, odnosno da je podnesena roku, da ispunjava i ostale uvjete dopustivosti iz članka 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda te da nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena u smislu odredbe članka 18. stavak (4) Pravila Ustavnog suda.

24. Apelantica smatra da joj je osporenim odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

a) Pravo na pravično suđenje

25. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

26. Članak 6. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

27. Apelantica tvrdi da osporena presuda odstupa od jasno ustanovljene sudske prakse Vrhovnog suda, da je Kantonalni sud prilikom donošenja osporene odluke potpuno zanemario zakonske obveze i odgovornosti tuženih koje se odnose na održavanje ceste, te da je proizvoljan zaključak drugostupanjskog suda da je brzinu kretanja vozila trebala prilagoditi postavljenim znakovima i da ju je mogla izbjeći.

28. Razmatrajući apelantičine navode, Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, rješavati probleme tumačenja domaćih zakona. Europski sud ne treba postupati kao sud „četvrte instance“, te stoga neće, prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije (kojem korespondira članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine), dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno nerazumnim (vidi Europski sud, *Aščerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. prosinca 2019. godine, predstavka broj 52871/13, točka 23. s daljnjim referencama). Ovakvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluku o dopustivosti i meritumu broj *AP-4033/20* od 22. lipnja 2022. godine, toč. od 42. do 45. s daljnjim referencama, objavljenu na www.ustavnisud.ba).

29. Dovodeći navedeno u vezu s činjenicama predmeta, Ustavni sud zapaža da je Kantonalni sud prilikom donošenja drugostupanjske presude dao jasne razloge zbog kojih je preinačio prvostupanjsku presudu i odbio apelantičin tužbeni zahtjev za naknadu štete zbog prometne nezgode. U svezi s tim, razmatrajući apelantičine tvrdnje da stajališta Kantonalnog suda glede primjenjivog načela odgovornosti za štetu odstupaju od prakse Vrhovnog suda, Ustavni sud zapaža da iz stanja u spisu proizlazi da se tim pitanjem bavio Vrhovni sud koji je u tom pogledu dao jasne razloge ukazujući da upravitelj ceste odgovara prema načelu pretpostavljene krivnje (vidi točku 12. ove odluke). Međutim, Ustavni sud ukazuje da primjena načela pretpostavljene krivnje sama po sebi ne dovodi automatski do odgovornosti upravitelja ceste, već pretpostavlja postojanje konkretnih okolnosti koje upućuju na propust u ispunjavanju zakonskih i ugovornih obveza. U tom smislu, upravitelj ceste može odgovarati za štetu samo ako je znao ili je morao znati da na određenom dijelu ceste postoji konkretna i predvidiva opasnost, odnosno ako nije provodio redovite ophodnje, ili ako je znao za učestale odrone kamenja, a pritom nije poduzeo odgovarajuće mjere zaštite, kao što su postavljanje prometne signalizacije, provođenje redovitih pregleda ili poduzimanje drugih tehnički mogućih mjera. Istodobno, upravitelj ceste dužan je poduzimati samo one mjere osiguranja koje su tehnički moguće i ekonomski opravdane, pri čemu se razumnost tih mjera ocjenjuje s obzirom na prirodu konkretne opasnosti i okolnosti svakog pojedinog slučaja. U tom pogledu, Ustavni sud ukazuje da postojanje konkretne i predvidive opasnosti, eventualni propusti u održavanju ceste te potreba za poduzimanjem posebnih mjera zaštite predstavljaju činjenice koje su trebale biti utvrđene tijekom parničnog postupka. Međutim, u spisu predmeta, osim apelantičinih navoda, ne postoje konkretni dokazi koji bi potkrijepili tvrdnje o postojanju propusta tuženih glede održavanja kosine nasipa, usjeka i zasjeka, sanacije klizišta i odrona ili potrebe za postavljanjem dodatnih zaštitnih mreža. Ustavni sud naročito zapaža da iz stanja u spisu predmeta proizlazi da su tuženi neposredno

prije nezgode u vremenu od 18 do 19 sati izvršili ophodnju navedene ceste. S druge strane, apelantica tijekom postupka nije predložila provođenje relevantnog vještačenja kojim bi se utvrdilo stanje sporne dionice ceste i eventualni propusti u njezinom održavanju, niti je dokazala da su na toj dionici ranije postojali učestali odroni ili druge okolnosti koje bi ukazivale na postojanje poznate i predvidive opasnosti. U takvim okolnostima Ustavni sud ne nalazi proizvoljnost u zaključcima Kantonalnog suda da ne postoji odgovornost tuženih za štetu zbog prometne nezgode, zbog čega su neutemeljeni apelantičini navodi da joj je osporenom odlukom povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

30. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da osporenom odlukom nije prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

b) Pravo na imovinu

31. Apelantica smatra da joj je osporenom odlukom povrijeđeno pravo na imovinu iz članka II/3. (k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Ustavni sud zapaža da se apelantičini navodi o kršenju prava na imovinu temelje na istim tvrdnjama koje je apelantica istaknula u svezi s pravom na pravično suđenje, koje je Ustavni sud ocijenio neutemeljenim. Osim toga, Ustavni sud smatra da nema ništa iz čega bi se moglo zaključiti da je apelantičino pravo na imovinu došlo u pitanje na način koji bi vodio potrebi da Ustavni sud to pravo posebno ispita prema standardima iz članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, niti su u apelaciji pruženi dokazi iz kojih bi se moglo zaključiti suprotno.

VII. Zaključak

32. Ustavni sud zaključuje da nema povrede apelantičinog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada je Kantonalni sud u osporenoj odluci naveo jasne i logične razloge zbog kojih je odbio apelantičin tužbeni zahtjev za naknadu štete.

33. Na temelju članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

34. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Ćeman